

OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Péče o Dalovické tůně v Pozemkovém spolku Meluzína.

Číslo projektu: 141517**1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:**organizace : **EC Meluzína RCAB**právní forma: **Pobočný spolek (Hlavní spolek: Asociace Brontosaura)**spisová značka: **L 29556 vedená u Městského soudu v Praze**adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**bankovní ústav a číslo účtu: **Raiffeisen Bank 754594052/5500** IČO : **49752065**statutární zástupce : jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz****2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)**jméno: **Ing. Martin Lípa**kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz****3. Údaje o projektu****obsah projektu : Praktická opatření k zachování a obnově biotopů na pozemku člena pozemkového spolku Meluzína****stručný popis projektu:**

1. Ošetření proti invazním neofytům.
2. Sečení ruderalizovaných ploch.
3. Vytvoření úkrytů pro chráněné druhy plazů.
4. Regulace náletových dřevin.
5. Úprava nerovností a sběr kamene.
6. Ošetření náletových dubů výchovným řezem.

Název projektu: **Péče o Dalovické tůně v pozemkovém spolku Meluzína**

Současný stav řešené problematiky:

Ekologické centrum Meluzína - Regionální centrum Asociace Brontosaura (dále zkratka ECM) založilo v roce 2000 a v dubnu 2002 akreditovalo pozemkový spolek Meluzína (viz zkratka PSM). V rámci tohoto pozemkového spolku nabízíme stávajícím vlastníkům technickou, odbornou i administrativní pomoc při péči o jejich pozemky nebo při hledání citlivého hospodářského využití lokality.

V severozápadních Čechách se v současnosti vyskytuje určitý podíl ploch, které mají charakter „Země nikoho“. Z různých důvodů je nelze využít a tak leží ladem ponechány samovolnému vývoji. U ploch s vysokou mírou ekologické stability (například vodní plochy) je obvykle hlavním problémem zabránit ukládání různých druhů odpadů. U ekologicky méně stabilních ploch je nutné záměrně ovlivnit probíhající sukcese, pokud chceme zvýšit hodnotu daného území z hlediska podpory biodiversity na lokální úrovni. Specifickým problémem severozápadních Čech a zvláště Karlovarského kraje jsou invazní neofyty – bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*)

Lokalita Dalovické tůně - podrobnější popis

Dobrovolná dohoda v této lokalitě pokrývá pozemky o rozloze cca 1,6 ha v katastrálním území Dalovice 627586:

p.p.č.	druh pozemku	Rozloha	LV	majitel
525/1	ostatní plocha	15145	13	Karlovarský kraj
528	vodní plocha	628	13	Karlovarský kraj
529	vodní plocha	277	13	Karlovarský kraj
	Celkem m²	16050		

Lokalita je registrovaným významným krajinným prvkem ve správním obvodu ORP Karlovy Vary. VKP sousedí se školní botanickou zahradou při Střední zemědělské škole v Dalovicích, která je též plochou našeho pozemkového spolku.

V roce 2014 došlo k propojení obou stávajících lokalit uzavřením dobrovolné dohody, kterou byly na lokalitě Dalovice připojeny pozemky s výsadbou ovocných dřevin.

Hodnota území Dalovických tůní spočívá především v drobných vodních plochách na kraji vysoce urbanizovaného území. Tyto plochy zajišťují přežití populací *Rana esculenta*, *Triturus vulgaris*, *Natrix natrix* a *Bufo bufo* v daném území. Pozemky botanické zahrady, louky a pole v režimu ekologického zemědělství tvoří přirozené zázemí tůním pro migraci terestrických obojživelníků a plazů.

Suchozemská část pozemků kolem Dalovických tůní je zatím z hlediska přírodních hodnot velmi chudá. Je tvořena navážkami stavebních sutí ze 60. a 70. let. Pravděpodobně prostředí plné podzemních dutin přispívá k atraktivitě lokality pro drobné obratlovce.

Území je silně zatíženo neofyty zejména bolševníkem velkolepým (*Heracleum mantegazzianum*). V roce 2015 jsme se zaměřili i na tlumení křídlatky a rukevniku východního (*Bunias orientalis*) Dalším expanzním druhem je domácí třtina křovištní (*Calamagrostis epigeos*). Na pozemku se vyskytují porosty náletových dřevin.

Část plochy byla trvale zatravněna, neboť územím prochází řada inženýrských sítí (vedení vysokého napětí, plynovod, vodovod, nízkonapěťový rozvod). Zde je cílem převod na květnatou louku s fázovou sečí.

Celkově lokalita zvýšila svůj význam jako místní enkláva pro život mnoha druhů obratlovců a bezobratlých a vhodně doplnit nedalekou botanickou zahradu.

Stručný realizace projektu:

V letošním roce jsme v rámci lokality Dalovické tůně provedli následující péči hrazenou z prostředků programu Ochrana biodiversity:

1. Regulaci náletových dřevin – bříz a osik. Husté nálety o výšce do 1,5 m byly proředěny ve prospěch náletových dubů, javorů a jasanů s cílem zvýšit diversitu stromového patra.

2. Sečení ploch zatížených invazí třtiny křovištní a odstranění biomasy rostlin. Seč byla provedena dvakrát ročně ve fázi metání s cílem co nejvíce oslabit rostliny a zároveň zabránit generativnímu množení druhu.

3. Regulace bolševníku byla provedena chemicky a opakovaně s cílem zasáhnout klíčící rostliny, které se na pozemku neustále objevují z půdní zásoby. Dále byla chemicky regulována křídlatka, rukevník a třtina křovištní.

4. Pokračovalo budování úkrytů pro drobné obratlovce. Dřevní biomasa vzniklá regulací náletových dřevin byla použita k vytvoření hranic rovného dřeva. Vysečená biomasa ruderalních rostlin spolu s drobnými větvemi byla použita k založení hromad tlející hmoty vhodné jako úkryt nebo prostředí pro rozmnožování plazů. Při této činnosti byl také likvidován komunální odpad, který je zde sporadicky odkládán bezdomovci a pravděpodobně i některými občany nedalekých Dalovic.

5. V předjarním období byl proveden výchovný řez dubů zaměřený především na odstranění tlakového větvení.

Na základě žádosti z 17.8.2015 byla z projektu vypuštěna výsadba stromů a jejich ošetření během vegetace.

Část prací byla vykonána na dobrovolnické bázi. Prostředky v rámci projektu byly použity na úhradu potřebných materiálů, jízdních nákladů a služeb na práce, které jsme nedokázali pokrýt z vlastních kapacit.

Pro tuto lokalitu je prakticky nemožné získat prostředky z Programu péče o krajinu pro volnou krajinu. Jsme velmi vděční za možnost věnovat se této lokalitě.

Stále větším problémem se na lokalitě jeví expanze orobince, který postupně vytlačuje další vodní makrofyta a zazemňuje hlavně dvě mělké nejmenší tůně. Na hluboké 3. tůni není situace tak dramatická. Zároveň po každé likvidaci bolševníku a rukevníku z půdní zásoby klíčící desítky dalších rostlin. I když se v posledních 3 letech podařilo zabránit dozrání obou invazních druhů, tlak nových semenáčků zatím vůbec nepolevuje. Lokalita v tomto směru bude vyžadovat pozornost i v dalších letech.

Dosažené výstupy projektu hrazené z prostředků programu Ochrana biodiversity

1. Opakované bodové ošetření na ploše cca 0,45 ha proti invazním neofytům.
2. Sečení na ploše 0,75 ha ruderalizovaných ploch
3. Vytvoření 2 úkrytů pro chráněné druhy plazů
4. Regulace náletových dřevin na ploše cca 0,1 ha
5. Ošetření 25 ks náletových dubů výchovným řezem.

BIOD_141517_RIMG2597.jpg - křídlatka v pozadí zasažená chemickou regulací, v popředí opomenuté místo.
Autor: Martin Lípa

BIOD_161507_RIMG2593.jpg Po zničení jedné generace bolševníků se okamžitě objevují semenáčky. Autor:
Martin Lípa

BIOD_161507_RIMG1660.jpg První seč v květnu zároveň brání dozrání rukevníku. Následně je regulován chemicky. Autor: Martin Lípa

BIOD_161507_RIMG1835.jpg Lokalita byla podruhé sečena v srpnu. Dvojitá seč nejvíce zpomaluje expanzi travin. Autor: Martin Lípa

BIOD_161507_RIMG1720.jpg Expanzní šíření orobince na nejnižší tůňi. Autor: Martin Lípa